

Byrådsavd. for miljø og samferdsel
Rådhuset
0037 OSLO

Deres ref.:
23/7-112

Vår ref. (saksnr.):
23/22805 - 27

Saksbehandler:
Tore Haug

Dato: 13.10.2023

Konsekvenser av budsjett 2024

Bymiljøetatens (BYM) budsjett er fordelt på budsjettkapitlene 542, 543, 545 og 761. I det følgende gis det kommentarer til hvilke konsekvenser etaten ser av byrådets budsjettforslag (Sak 1/2024) for de enkelte kapitler. Etatens vurdering av konsekvensene av budsjettforslaget når det gjelder kapittel 545 Idrett gis i eget brev, som sendes til Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet.

Kapittel 542 Bymiljøetaten

Driftsbudsjettet

I byrådets budsjettforslag for 2024 er budsjetttrammen for kapittel 542 økt med 42,5 mill. Økningen skyldes at det er lagt inn driftsfølggevirkninger i budsjetttrammen for nye anlegg og for oppfylling av miljøkrav i kontrakter. Dette er positivt og viktig for etatens evne til å opprettholde drift og forvaltning innen etatens voksende ansvarsområder innenfor byrom/torg/sjøfront-arealer, park og friområder, marka- og øyene, vei- og belyningsanlegg m.m. Av den foreslåtte økningen gjelder 21,2 mill. kompensasjon for økte kostnader som følge av at det stilles strengere miljøkrav ved rulleringen av kommunens nye veikontrakter, og med dette er nå alle nye veidriftskontrakter inngått siden 2021 underlagt og kompensert for de samme strenge miljøkravene til nullutslipp og tjenester. Dette bidrar blant annet til bedre luftkvalitet i byen og lavere klimagassutslipp.

Det er ikke lagt inn midler (4,2 mill.) i budsjetttrammen, slik Bymiljøetaten fremmet forslag om i sitt budsjettforslag, til å videreføre tilbudet som gjelder utplassering av midlertidige toaletter i marka og byggesonen. Det er behov for fortsatt å tilby midlertidige løsninger for å unngå at allmennheten tilgriser populære grøntområder i påvente av mer permanente løsninger. Publikumbudbudet er godt brukt og etaten skulle gjerne sett at dette hadde vært videreført.

I byrådets budsjettforslag er det innarbeidet et rammekutt på 11 mill., hvorav 8,2 mill. lå inne i økonomiplanperioden fra tidligere. Det nye rammekuttet må ses i sammenheng med at det er lagt inn 2,8 mill. faste midler i økonomiplanen til drift av Losæter og Sørli besøksgård (dette har det tidligere vært avsatt midler til som engangsbeløp). En rammereduksjon som dette vil måtte søkes gjennomført ved effektiviseringsarbeid, og det vil innebære noe reduksjon totalt sett i de tjenester og støttefunksjoner etaten ivaretar.

Av nye tiltak er det i budsjettforslaget lagt inn 3 mill. i 2024 og 2025 til styrket drift av de offentlige tilfluktsrom som etaten har et ansvar for. I tillegg er det foreslått bevilget investeringsmidler til vedlikehold/rehabiliteringstiltak ved tilfluktsrommene tilsvarende med 5 mill. i 2024 og 2025. Budsjettforslaget gir etaten en forutsetning for å bygge opp faglig kapasitet som kreves for å ivareta oppfølging av krav til beredskap/teknisk tilstand ved de offentlige tilfluktsrommene. Foreslåtte bevilgninger dekker ikke det samlede behovet for midler til nødvendige tiltak identifisert gjennom tilstandsvurderinger gjort for tilfluktsrommene, men gir et godt grunnlag for å komme i gang med nødvendig oppgraderings-/vedlikeholdsarbeid. I etatens budsjettforslag for 2024 ble det foreslått bevilget 3 mill. over driftsbudsjettet pr år i hele økonomiplanperioden 2024-2027, og tilsvarende 5 mill. over investeringsbudsjettet hvert år i samme periode. Skal arbeidet med nødvendig vedlikehold ved tilfluktsrommene kunne fullføres, må det dermed bevilges midler som byrådet foreslår for 2024 og 2025 over drift/investering også for årene 2026 og 2027.

I Bymiljøetatens forslag til budsjett for 2024 ble behov for økt innsats til verdibevarende vedlikehold og særlig midler til å utbedre dekketilstanden på veier-, gater og fortau (50 mill.) samt midler til miljøvennlig salting/alternativer til salt (5 mill.) tatt opp. Det er i byrådets budsjettforslag ikke foreslått avsatt midler til dette. Manglende bevilgning på dette området vil øke vedlikeholdsetterlepet ytterligere og på sikt vil det også føre til store behov for verdibevarende investeringsmidler.

Investeringsbudsjettet

Det er i byrådets budsjettforslag satt av midler til en rekke av etatens ansvarsområder som tilrettelegging for kollektivtrafikk, gateopprusting, overvannshåndtering, trafiksikkerhet, gate- og parkbelysning, og videreføring av teknisk infrastruktur innen byutviklingsområder. Forslaget til investeringsbudsjett er en videreføring av rammen i tidligere vedtatt økonomiplan inkludert endringer som følger av revidert budsjett for 2023. Kapitlet har brutto investeringsbudsjett på 544 mill. i 2024. Rammen er ikke prisjustert, og dermed er det ikke kompensert for den relativt kraftige prisstigningen som det har vært de siste årene.

Ut over den videreførte investeringsrammen er det lagt inn budsjett til oppgradering av Akersgata og 7,2 mill. til å bytte ut råttent dekke på Sørenga. Det er også avsatt 5 mill. i både 2024 og 2025 som en start på rehabiliterings-/vedlikeholdsarbeider i tilfluktsrommene som Bymiljøetaten har ansvar for (se omtale foran).

Etaten har i sitt forslag til budsjett for 2024 gjennom tilleggsforslag foreslått bevilget midler som skal bidra til å redusere et betydelig vedlikeholdsetterslep på tjenesteområder etaten forvalter. Bymiljøetaten registrerer at forslagene, med unntak av midler til Sørenga og noe til tilfluktsrom, ikke er tatt til følge i byrådets budsjettforslag. Vedlikeholdsetterslepet for kommunens veinett er betydelig, og dette har økt de siste vintrene med økte erosjonsskader. Det er også et betydelig etterslep for gatebelysningen som fører til flere tilsynssaker, og rammene er ikke tilstrekkelig til å utføre utbedringer etter pålegg kommunen får i tilsynssakene. Når etaten må dekke kostnadene ved tilsyn påvirker dette den ordinære driften på en negativ måte. Midler vil måtte brukes til å følge opp pålegg etter tilsyn og det går på bekostning av andre områder med behov for drift og vedlikehold. Hull i veier og mørke lykter i gater og parker vil kunne også gå ut over både trafikksikkerhet og generell trygghet i byen.

Det er byrådets budsjettforslag for 2024 satt av 47 mill. til trafikksikkerhetstiltak. Dette er for lavt til å oppfylle måltallet i Sak 1 om 100 trafikksikkerhetstiltak i 2024. Etaten har i sitt budsjettforslag anslått at det må bevilges rundt 80 mill. årlig for å oppfylle et slikt måltall.

Måltallet på Hjertesoner er i budsjettforslaget satt til 6 skoler i 2024. Dette er i tråd med de bevilgninger som er foreslått i byrådets budsjettforslag og innebærer en lavere aktivitet på dette området enn tidligere.

Rammen til park- og friluftslivsprosjekter er i budsjettforslaget for 2024 satt til 6 mill. pr år. Dette innebærer at større prosjekter på friluftsområdet omtalt i kommunens behovsplan for idrett og friluftsliv for 2021-2030 ikke vil kunne følges opp. Etaten har bl.a. levert følgende tilleggsforslag til budsjettet for ferdige prosjekterte tiltak klare for gjennomføring: undervisningsbygg Sørli besøksgård, kyststi Bestumkilen, Hvervenbukta badeanlegg og universelt utformet møteplass i Torshovdalen. Det er i budsjettforslaget heller ikke foreslått avsatt midler til oppføring av Operastranda Servicebygg, lekeplassprosjekter m.m. Det registreres at det i budsjettforslaget heller ikke er lagt inn bevilgning til den nye Hovinparken ved Løren/Økern, som etter planen skal ferdigstilles sommeren 2027.

Generelt vil manglende og lite forutsigbarhet i investeringsbevilgningene fra år til år vanskeliggjøre planlegging på kort og lang sikt. Forutsigbarhet i investeringsrammer over tid gir etaten best forutsetninger for effektiv produksjon.

Kapittel 543 Bymiljøetaten - parkering

Driftsbudsjettet

Parkeringsøkonomien bidrar med netto overskudd til bykassen etter at inntektene finansierer kostnadene til parkeringsområdet. For 2024 er det i byrådets forslag til budsjett (som tidligere vedtatt) lagt inn økning i takster for parkeringsavgift i indre by, som er antatt å gi økte inntekter på 26 mill. til bykassen. I tillegg er det i budsjettforslaget gjort indeksjustering av takster for

parkeringsavgift og beboerparkering (se tabeller under kapittel 12.35 i byrådets forslag til budsjett).

I budsjettforslaget er kostnadsrammen i budsjettet for 2024 økt med 18,1 mill. for å dekke driftsfølgenvirkninger etaten har til drift av ladestolper, beboerparkering og digitale systemer som er nødvendige for å holde systemene som sikrer inntekt oppe. Dette er i tråd med etatens budsjettforslag for 2024.

Investeringsbudsjettet

I byrådets budsjettforslag videreføres investeringsbevilgninger til etablering av ladeinfrastruktur med 100 mill. i 2024 og 56 mill. i 2025.

I Bymiljøetatens forslag til budsjett for 2024 ble behovet for midler til utskiftning av noen av de digitale systemene som sikrer parkeringsinntektene tatt opp. Det ble fra etaten foreslått at det bevilges 20 mill. pr år i økonomiplanperioden 2024-2027 til dette nødvendige arbeidet. Det er i byrådets budsjettforslag ikke avsatt midler til dette formålet. Hvis det ikke bevilges midler som foreslått fra etaten vil det potensielt føre til tap av inntekter, og svekke etatens evne til kontroll- og håndhevelse på offentlig gate og vei. Dette innebærer også at det mangler finansiering for å fullføre det pågående arbeidet med å innføre ny prismodell for lading.

Kapittel 761 Sykkelprosjektet

Driftsbudsjettet

I byrådets budsjettforslag er driftsbudsjettet for 2024 videreført uendret i forhold til 2023 hensyntatt kompensasjon for pris- og lønnsvekst. Dette gir grunnlag for å føre videre dagens tjenesteproduksjon på området og som i hovedsak omfatter standardheving på vinterdrift av det prioriterte gang- og sykkelveinettet, samt øvrig ekstra vedlikehold av det prioriterte gang- og sykkelveinettet. Det vises i denne sammenheng samtidig til konsekvensvurderinger omtalt under kapittel 542 vedrørende utfordringer knyttet til vedlikeholdsetterslepet på det samlede kommunale veinettet, som gang- og sykkelveier samt fortauer er en del av. I denne sammenheng utgjør det *prioriterte* gang- og sykkelveinettet kun strekninger tilsvarende ca 10 % av det totale kommunale veinettet.

Investeringsbudsjettet

Det er i byrådets budsjettforslag over investeringsbudsjettet for sykkelprosjektet avsatt 503 mill., som er i tråd med budsjettforslaget fra Bymiljøetaten. Med dette vil det være avsatt ca. 2,1 mrd. i økonomiplanperioden 2024-2027. Etaten har utarbeidet en handlingsplan for utbygging sykkelveinettet. Handlingsplanen tar utgangspunkt i kommunens plan for sykkelveinettet i Oslo som ble behandlet av bystyret 23. mai 2018. Handlingsplanen viser foreslått gjennomføringsrekkefølge og tilhørende finansieringsbehov som følge av dette. Handlingsplanen

estimerer et behov i perioden 2024-2027 på ca. 2,4 mrd. Det er usikkerhet rundt estimatene i handlingsplanen, og en er bl.a. avhengig av fremdriften i prosjektene i porteføljen.

I byrådets budsjettforslag er måltallet satt til 20 km. Staten vurderer at det vil være utfordrende å nå dette målet. Sykkeltiltak som gjennomføres i dag er mer krevende og komplekse enn de fleste av tiltakene som har vært utført de siste årene. Dette skyldes at de arbeidene som gjøres i dag i større grad enn tidligere krever omregulering, grunnerverv og fjerning av parkering på gategrunn. Dette er faktorer som bidrar til risiko for forsinkelser i fremdrift av prosjekter.

I etatens budsjettforslag for 2024 ble det foreslått at måltall for antall km ny og oppgradert sykkelinfrastruktur skulle justeres fra 25 km i 2023 til 10 km i 2024. Etatens vurdering er at det på nåværende tidspunkt er viktigere å fokusere på manglende lenker i sykkelveinettet enn bare på antall nye km. De manglende lenkene er typisk komplekse kryssområder, holdeplassområder og systemskifter mellom ulike typer sykkeltilrettelegging. Oppgradering av denne typen områder innebærer ofte planprosesser som tar lang tid, og vil derfor ofte ikke kunne generere km i inneværende år. Et fokus på høy km-produksjon vil kunne føre til at arbeid med prosjekter som har lang planleggingstid nedprioriteres til fordel for relativt enkle prosjekter som inneholder mange km med sykkelinfrastruktur, og det ble fra etaten derfor foreslått å justere dette måltallet ned i 2024 sett i forhold til tidligere år.

Vennlig hilsen

Gerd Robsahm Kjørven
etatsdirektør

Per Vidar Nilsen
assisterende etatsdirektør